

واپسگرایی اُنتولوژیکال

بر نشانه های شهروندگرایی نوین

و سیاست های جنایی

نویسنده:

مهدی شاهین صفا

انتشارات پروک

سرناسه	شاهین صفا، مهدي، ۱۳۶۳
عنوان و نام پديدآور	واپسگرايي آنتولوژيکال بر نشانه‌هاي شهروندگرايي نوين و سياست‌هاي جنائي/نويسنده مهدي شاهين صفا.
مشخصات نشر	خمين: انتشارات پرپروک، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهري	۱۶۸ ص.:
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۳۶۲-۰۵-۰
وضعيت فهرست نويسي	فيپا
موضوع	حقوق عمومي - ايران
موضوع	Public law -- Iran
موضوع	حقوق جزا - ايران
موضوع	Criminal law -- Iran
موضوع	هستي شناسي
موضوع	Ontology
رده بندي کرگه	۱۳۹۸ و ۲ / ش / kmh۲۰۰۰
رده بندي ديويي	۵۵/۳۴۹
شماره کتابشناسي موي	۵۴۸۲۹۱۸

واپسگرايي آنتولوژيکال بر نشانه‌هاي شهروندگرايي نوين و سياست‌هاي جنائي مهدي شاهين صفا

طراح جلد	زهرا خسروي
تاريخ انتشار	۱۳۹۸
نوبت چاپ	اول
قطع / تعداد صفحه	وزيري / ۱۶۸ صفحه
شمارگان	۱۰۰۰ نسخه
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۳۶۲-۰۵-۰
قيمت	۲۰۰۰۰ تومان
ناشر	پرپروک
نشاني ناشر	ميدان انقلاب - نبش خيابان آزادي - پاساژ وليعصر طبقه
تلفن	۰۹۱۲۰۹۴۰۲۷۶
پست الكترونيک	perperookpub@gmail.com
وب سايت	www.perperookpub.ir

فهرست

۸.....	چکیده
۱۲.....	بخش اول کلیات:
۱۳.....	فصل اول: شهروند، مفهوم آن، انواع آن و گستره‌ی آن
۱۸.....	مبحث یکم: حقوق شهروندی
۲۷.....	مبحث دوم: سابقه‌ی فقهی- حقوقی حقوق شهروندی
۲۷.....	گفتار یکم: جایگاه حقوق شهروندی در اسلام
۳۱.....	گفتار دوم: جایگاه شهروندی در حقوق ایران
۳۴.....	مبحث سوم: مولف‌های حقوق شهروندی
۴۰.....	مبحث چهارم: انواع شهر
۴۵.....	مبحث پنجم: انواع حقوق شهروندی
۴۷.....	گفتار یکم: حقوق مدنی
۴۹.....	گفتار دوم: حقوق سیاسی
۵۲.....	گفتار سوم: حقوق اقتصادی- اجتماعی
۵۷.....	گفتار چهارم: حقوق فرهنگی
۵۹.....	گفتار پنجم: حقوق قضایی
۶۲.....	فصل دوم: حقوق کیفری و سیاست جنایی
۶۴.....	مبحث یکم: سیاست
۶۵.....	مبحث دوم: سیاست جنایی
۶۶.....	مبحث سوم: انواع سیاست جنایی
۶۷.....	گفتار اول: انواع سیاست جنایی در سطح ملی
۶۷.....	بند یکم: سیاست جنایی تقنینی

- بند دوم: سیاست جنایی قضایی..... ۶۹
- بند سوم: سیاست جنایی اجرایی..... ۷۰
- بند چهارم: سیاست جنایی مشارکتی..... ۷۲
- گفتار دوم: سیاست جنایی فراملی (منطقه‌ای - جهانی)..... ۷۳
- بخش دوم حقوق شهروندی و عدالت کیفری: ۷۶**
- فصل یک: حقوق متهم..... ۷۷
- مبحث اول: حقوق قانونی متهم و حق دفاع وکیل مدافع..... ۷۷
- مبحث دوم: ابتکارات و نوآوری های قانون آیین دادرسی کیفری جدید..... ۷۹
- گفتار اول: تغییر در تعریف قانون آیین دادرسی کیفری و اصول حاکم بر آن..... ۸۰
- گفتار دوم: لزوم رعایت حقوق مساوی طرفین پرونده و ضرورت رعایت حقوق اساسی، بشری و شهروندی مردم..... ۸۱
- فصل دوم: حقوق متهم در قانون آیین دادرسی کیفری..... ۸۲
- مبحث اول: حق دفاع و وکالت برای متهم و فایده دادرسی کیفری..... ۸۲
- گفتار اول: حق حضور وکیل و ملاقات با متهم..... ۸۳
- گفتار دوم: لزوم تفهیم مکتوب و مستند حقوق متهم..... ۸۳
- گفتار سوم: تضمین سلب حق دفاع قانونی وکیل مدافع..... ۸۵
- گفتار چهارم: مطالعه پرونده و قرار عدم دسترسی به مدارک پرونده..... ۹۰
- گفتار پنجم: الزام بازپرس به رسیدگی به جهات و دلائل جدید ابرازی از مدعی متهم یا وکیل وی و آخرین دفاع..... ۹۰
- گفتار ششم: حقوق متهم و وظایف قانونی ضابطان دادگستری..... ۹۱
- مبحث دوم: عدالت کیفری و حقوق شهروندی..... ۹۳
- گفتار اول: حریم خصوصی و حقوق اساسی مردم و شهروندان..... ۹۳
- گفتار دوم: مکانیسم حمایت از بزه دیده، شاهد و مطلع و خانواده متهم..... ۹۴

گفتار سوم: گامی مهم به سوی تامین عدالت کیفری و حقوق شهروندی.....	۹۴
گفتار چهارم: حاکمیت قانون.....	۹۵
فصل سوم: انتولوژی کاليسم سياست جنایی و شهروندینگی.....	۹۷
مبحث اول: شناسایی علل امنیت‌گرایی سياست جنایی.....	۱۰۱
گفتار اول: شکست جرم‌شناسی‌های اصلاح‌وتربیت با رویکرد بازپروری بزه‌کاران.....	۱۰۲
گفتار دوم: افزایش آمار جرایم و ترس از جرم.....	۱۰۴
گفتار سوم: ظهور جرایم سازمان‌یافته فراملی و نقض گسترده امنیت.....	۱۰۵
مبحث دوم: ویژگی‌های سياست جنایی امنیت‌گرا.....	۱۰۷
گفتار اول: پاسخ‌دهی به انحرافات اجتماعی و واکنش به حالت خطرناک.....	۱۰۷
گفتار دوم: انسانیت‌زدایی از نظام عدالت کیفری.....	۱۰۹
گفتار سوم: مادی شدن جرایم و عبور از زوم عنصر روانی.....	۱۱۲
گفتار چهارم: جرم‌انگاری افراطی و حداکثری.....	۱۱۵
گفتار پنجم: دگرگونی در ماهیت کیفرها و حذف و محدودسازی تأسیسات حقوقی مانع اعمال نام مجازات.....	۱۱۸
منابع و مأخذ.....	۱۲۰
ضمائم.....	۱۲۸
منشور حقوق شهروندی.....	۱۲۹
سازوکار اجرا و نظارت بر حسن اجرای حقوق شهروندی.....	۱۴۵
حقوق شهروندی در نظام اداری.....	۱۴۶
قانون احترام به آزادیهای مشروع و حفظ حقوق شهروندی.....	۱۶۱
متن اعلامیه حقوق بشر.....	۱۶۴

چکیده

عناصی پر طمطراق و پر زرق و برقی نظیر شهروند و شهروندگرایی و حقوق شهروندی که باز به دست حاکمیت هاست، به میزان زیادی رفتار شعار گونه به خود گرفته اند. کما اینکه محویت جامعه مدرن بر پایه‌ی عناوین و مصادیق شهروند فریبانه است و از چالش اخیر: رای سسطه شرعیت نظام لیبرانه‌ی خود بهره میبرند.

علم جرم شناسی رفتارشناسی از یک جامعه شناسانه و مقداری روانشناختانه و تا حد دیگری فیلسوفانه است؛ شاید به دلایل فوق این اشته است که مردم را تا می تواند بهتر بشناسد و بهتر بشناساند. نویسندگان نیز از این هنری علم جرم شناسی بر آن آمده است که چالشی جدید را از متانتولوژی پیرامون حقهق شهروندی و اثرات سیاست جنایی بر آن بازشناسد و ترکیب رنگی و نقاشی زیبایی را به تصویر بکشد.

انتولوژی مطالعه‌ای است درباره‌ی آنچه هست. تناقض‌آوژی مطالعه‌ی ماهیت پرسش‌هایی است که درباره‌ی آنچه هست مطرح می‌شود؛ یعنی ماهیت انتولوژی. ولی چه چیزی به عقب برگشته؟! و چه چیزی در حوزه‌ی شهروندگرایی چالش شده! سیاست جنایی چه اثری بر شهروندگرایی داشته!

قوانین کیفری سرعت بیشتری در بروز آوری داشته اند، با اینحال وضعیت حقوق شهروندی در پس آمد اصول انسانی است. علت چیست؟! مگر پیش از ظهور تمدن های جدید و حاکمیت های مدرن امروزی چه رفتاری در بشر ملموس بود که کنترل کننده‌ی ناهنجاری های موجود می‌شد!

یک بُعد کتاب حاضر را مفهوم حقوق شهروندی تشکیل می‌دهد. حقوق شهروندی واژه ایست که در مکاتب مختلف اعتقادی و اجتماعی تعاریف گوناگونی دارد و مفهوم این حقوق در فرهنگ غرب بیشتر بر جنبه‌های سیاسی و اجتماعی آن تکیه دارد و بر الفاظی مانند تابعیت و حق رأی تکیه بیشتری داشته و اصولاً در بعضی از کشورها مفهوم حقوق شهروندی را مترادف استفاده آزادانه از فرهنگ لیبرالی میدانند و در بعضی دیگر از کشورها، غربی واژه حقوق شهروندی را مساوی استفاده از حقوق اجتماعی و سیاسی همان حق رأی افراد تابع همان کشور می‌دانند، اما مفهوم حقوق شهروندی در فرهنگ جامعه اسلامی، معنایی به مراتب بسیار وسیع و گسترده‌ای دارد. حقوق شهروندی جنبه‌های بسیار زیادی از حق و تکلیف را مشخص می‌کند و نمی‌توان آن را محدود به حق رأی و یا موارد جزئی بر کرد امروزه حقوق شهروندی مجموعه‌ای از حقوق اجتماعی، حقوق سیاسی، حقوق تسائب، حقوق زنان، حقوق بزه‌دیدگان، حقوق کودکان و ... را شامل می‌شود. در تعریفی جامع‌تر شد بتوان گفت حقوق شهروندی مجموعه‌ای از قواعد و مقرراتی است که در جهت حفظ شخصیت و کرامات انسانی در تمامی حدود سیاسی قضائی اجتماعی برای انسان تصور می‌باشد و جامعه و حکومت به صورت مشترک ستون اجرای آن می‌باشند. به اختصار می‌توان به مواردی از حقوق شهروندی اشاره نمود از جمله حق زیستن، آزادی بیان و اندیشه از ای عقیده و دین حق امنیت اجتماعی و ... آزادی مالکیت، حق اشتغال.

بعد دیگر کتاب حاضر را مبحث سیاست جنایی به دوش می‌باشد. سیاستی که هر دولتی در حیطه‌ی داخلی و خارجی خود، در جهت مبارزه با جرایم و حفظ امنیت جامعه اعمال می‌کند. ولی رسالتی که ما از دو عنوان مطروحه مد نظر داریم، اینست که سیاست‌های جنایی ایران تا چه اندازه توانسته‌اند بستری را در ارتقای حقوق شهروندی پیاده کنند. این سیاست‌ها را می‌توان در حوزه‌های مختلفی نظیر قانونگذاری دید. قوانینی که در حال حاضر گام‌های موثری را در جهت رعایت حقوق شهروندی برداشته‌اند. رویکردی که

برای مردم، حکومت و دولت بسیار فرخنده و پرثمر است. این امر بسیار موجب خرسندی است که مقارن با طرح گفتمان حقوق شهروندی از سوی قوه مجریه و وعده تدوین منشور حقوق شهروندی و اجرایی شدن آن از سوی رییس قوه مجریه، در يك هماهنگی و یکدلی مثمر ثمر قوای محترم قضاییه و مقننه نیز در فرآیند تدوین و تصویب این قانون به ضرورت توجه به حقوق شهروندی در عمل توجه کرده و احکام بسیار مهمی را در جهت شناسایی و اجرای آن وضع کرده اند. رهیافتی که آینده‌ی حوزه‌ی کیفری را متحول نموده و در آن ایستای افراد جامعه مؤثر است از مطالب مورد توجه تحقیق است.

ممدی شاهین صفا
(مدرس دانشگاه)